

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Megyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladvó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma . . . . .
Kiadóhivatali telefonszáma . . . . .
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVETELÉVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 50. szám.

Szombat, március 4.

A dalmáciai tisztviselők küldöttsége.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

A dalmáciai állami tisztviselők küldöttségét menesztettek Beogradba, hogy az közbenjárjon a dalmáciai tisztviselők anyagi helyzetének megjavítása érdekében. A deputáció végigjárta az összes parlamenti klubokat, utána pedig memorandumot nyújtott át dr. Kumanudi pénzügyminiszternek, amelyben kérte az indennitásban megszavazott, felemelt drágasági pótlékok kiutalását.

A demokrata képviselő-klub ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

A demokrata képviselői klub ma este ülést tartott, amelyen több fontos tárgy volt kitűzve a napirendre. Miután az új házszabálytörvényt a nemzetgyűlés megszavazta, aktuálissá vált az új házelnök megválasztása. A klub mai ülésén elhatározta, hogy a házelnöki tisztségre továbbra is dr. Ribárt, a Ház titkárságának pedig Agatonovity képviselőt jelöli. A klub ezután a nemzeti, pénzügyi és egyéb nemzetgyűlési bizottságba választandó tagokat jelölte ki. A pénzügyi bizottságba két bányai képviselő került be és pedig dr. Setyerov Szlavko és dr. Jaksity Zsarko.

A genuai konferencia.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Róma, márc. 2.

Németországot a genuai konferencián Wirth kancellár, Rathenau külügyminiszter és Stinnes képviseli.

Róma, márc. 2.

A genuai konferencián Facta miniszterelnök vezeti az olasz missziót. A lapok szerint ez a hír az egész országban bizonyosfokú esélődést okozott, miután a közvélemény más jelöltet szívesebben látott volna ebben a pozícióban.

Moszkva, márc. 2.

Csicserin táviratot intézett az olasz külügyminiszterhez, amelyben csodálkozásának ad kifejezést, hogy a genuai konferenciának bizonytalan időre való elhalasztásába beleegyezett. Egyben kijelenti, hogy nem fogadható el a megokolás, amely az olasz miniszterválogatásra vonatkozik és javasolja, hogy a konferenciát március huszonegyedikére hívják össze.

A mai nemzetgyűlés.

Elfogadták a házszabálytörvényjavaslatot.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 2.

A mai nemzetgyűlést délután négy órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök. Az új házszabályok törvényjavaslata feletti vitában elsőnek Ivanity Momesilló radikális képviselő szólalt fel, aki több kifogásolni valót talált az egyes pontokon. Utána Sztankovity képviselő bírálta a törvényjavaslatot. Roszszalja, hogy a kormány nem akarja a külügyi bizottságokat megalakítani, holott azok által a nemzetgyűlés állandóan információkat kapna a külügyi helyzetről és akkor az

egyes fontos kérdések intézésébe befolyást gyakorolhatna.

Sztankovity szerint a baranyai kérdést is másképp intézik el, hogyha a szkupstinának akkoriban külügyi bizottságai működtek volna. Kosztity Cseda radikális képviselő beszéde után a Ház elnöke elrendelte a szavazást, amelynek eredményeként a nemzetgyűlés az új házszabályokat szótöbbséggel elfogadta.

A holnap délutánra kitűzött nemzetgyűlés tárgya a Ház tisztségeinek betöltése.

Mi lesz a genuai konferencia programja?

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 2.

A földműves-párti képviselők interpellációt intéztek dr. Ninesity Momesilló külügyminiszterhez, a melyben felvilágosítást kérnek a genuai konferencia programjáról és annak az SHS államot érdeklő egyes pontjairól. Választ kérnek továbbá a Csehország, Románia, Lengyelország és Jugoszlávia államok között létrejött megállapodások jellegéről, valamint a négy ország és Franciaország között létrejött megállapodásról. Felvilá-

gosítást kérnek arra a kérdésre is, hogy milyen magatartást fog az SHS állam tanúsítani azon esetben, hogyha Olaszország a konferencián az SHS állam leszerelését követeli, ahogy azt a washingtoni konferencián is megtette. Végül megkérdezték a külügyminisztert, hogy milyen stádiumban vannak Olaszország és az SHS állam tárgyalásai a Baross-kikötőt illetőleg.

A miniszter az interpellációkra a holnapi nemzetgyűlésen válaszol.

Megsürgették a tisztviselői törvény meghozatalát.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

Az állami tisztviselők szövetségének megbízottai Andonovity egyetemi tanárral az élükön, felkeresték Trifkovity Márk törvényhozó mi-

nisztert és kérték, hogy az állami tisztviselőkről szóló törvényjavaslatot mielőbb terjessze a Ház elé. Trifkovity válaszában kijelentette, hogy átérzi a tisztviselők súlyos anyagi helyzetét, ezért a maga részéről minden lehetőt megtesz, hogy minél előbb megvitatásra kerüljön a törvényjavaslat.

TÖZSDE

Március 2

Zürich. (Nyitás.) Devizák:
Berlin 220, Newyork 511, Milano 2735, Prága 870, Budapest 73, Zagreb 155, Varsó 13, Wien 10, bélyegzett 9.

Budapest. (Zárlat.) Valuták:
Napoleon 2610, Font 3120, Sokol 1190, Dinár 830, Dollár 695, Frank 6390, Lengyel márka 17 és fél, Lei 530, Lira 3690, Márka 317, Osztrák korona 11, Rubel 42 és fél.

Devizák: Berlin 305, London 3125, Milano 3750, Newyork 700, Páris 6450, Prága 1197 és fél, Varsó 18, Wien 11, Zürich 13700.

Jugoszláv és cseh diplomaták találkozója.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Pozsony, márc. 2.

Benes miniszterelnök, Vosnyák prágai jugoszláv követ és Mitsura felvidéki közigazgatási miniszter Prágából Pozsonyba érkeztek. Benes, Ninesity Momesilló külügyminiszter, Vosnyák prágai és Kalina beogradi cseh követ a felvidéki minisztériumban tanácskozást tartottak.

Fellebbeztek a merénylet elítéljéi.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

A vidovdani merénylet bűnügyének ítéletében az államügyész tegnap benyújtotta fellebbezését. Valamennyi vádlott büntetését enyhénekké találta és súlyosbítást kért. Ugyancsak tegnap jelentették be elhatározásukat a vádlottak és védők. Ezek viszont részint enyhítésért, részint felmentésért folyamodtak a felsőbb bírósághoz.

Benin Stevan új klubot alakított.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

Benin Stevan, a földművelők pártjából kivált képviselő négy disszidens képviselőtársával, akik szintén az előbbi pártjából léptek ki, új klubot alakított. „Falusi képviselők-klubja” címen. Az új klub a Ház elnökétől már külön helyiséget is kért. Beavatott körökből eredő hírek szerint a disszidens képviselők érintkezést keresnek a szlovén agrár-klubbal, egy közös program összeállítása céljából.

A külföldön tanuló egyetemi hallgatók ösztöndíja.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

A mai minisztertanácson a külföldön tanuló SHS állambeli egyetemi hallgatók részére a következő ösztöndíjakat állapították meg: Németországban 600 dinár, Ausztria és Lengyelországban 450 dinár, Belgium és Franciaországban 450 fr. Angliában 350 schilling, Svájcban 350 svájci frank, Csehszlovákiában ezer cseh korona, végül az Olaszországban tanuló egyetemi hallgatók 450 lirát kapnak havonként.

Az angol kormányváltás.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, márc. 2.

A „Daily Telegraph” szerint Lloyd George elégedetlen az angol parlamenti helyzettel, amelyet súlyossá tesz az, hogy folyton kritizálják a miniszterelnök személyét. Ezért Chamberlainhez levelet intézett és kijelentette, hogy a további megaláztatásokat nem bírja és azoknak nem akarja magát ezáltal kiténi. A válság ezzel tetőfokát érte el és a miniszterelnök lemondása már csak napok kérdése. A lemondás a koalíció végét jelenti. Hogyha az unió-párt az új választásoknál nem lép szövetségre a liberálisokkal, mindkét párt vereséget szenved és ez esetben Nagybritánia a munkáspárt uralma alá kerül.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, márc. 2.

Hivatalos helyről kapott értesülés szerint eszéki változtatással az eredeti választójogi javaslatot léptetik életbe. Eszerint azon nők, akik harminckettedik életévüket betöltötték, tíz évi állampolgársággal bírnak és hat elemi osztályt végeztek, választójogot kapnak. Választó továbbá minden feleség, akinek három gyermeke van, saját vagyonának jövedelméből él, vagy önálló háztartást vezet és keresetéből tartja el magát.

A miniszterelnök kijelentése szerint a választásokat június közepe előtt aligha fogják megejteni.

Budapest, márc. 2.

Bethlen miniszterelnök a választások során vidéki körutra megy. Kíséretéhez csatlakoznak a belügyminiszter és államtitkárja, valamint a kormányzó-párt nevesebb tagjai közül néhányan. A miniszterelnök meglátogatja a nagyobb városokat, ahol részletesen kifejti programját és kormányzati politikája céljait.

Budapest, márc. 2.

A belügyminiszter rendeletet küldött az alispánokhoz, hogy az elsőfokú rendőrhatalomok székhelyein megtartani kívánt népgyűlések engedélyezését ezentul huszonnégy órával, ahol ilyen hatóság nincs, negyvennyolc órával előbb kell kérelmezni. A népgyűlés, a viszonyokhoz képest a szabadban is megtartható. Eddig három nappal előbb kellett a gyűlés engedélyezését kérni és csak zárt helyen volt szabad megtartani.

Budapest, márc. 2.

Bethlen miniszterelnök a választások ügyében tárgyalt a szociáldemokrata-párt vezérével, akik ragaszkodnak a választójoghoz ahhoz a mértékéhez, amelynek alapján a legutóbbi nemzetgyűlést választották és ezenkívül kijelentették, hogy a választásokban csak akkor vehetnek részt, hogyha a kormány Budapesten és környékén bevezeti a lajstromos szavazást. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kívánásokat tudomásul veszi és megfontolja.

Az új lakástörvény.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 2.

A hivatalos lap most közli az új lakástörvényt, mely a tegnapi napon életbelépett. Az új törvény visszaállítja az 1914-es évi jogállapotot, a következő megszorításokkal:

A mai rendelet 1923 január elsejéig marad érvényben.

A 24. szakasz azonban, mely a vállalatok építési kötelezettségéről szól, az 1925. évig érvényben marad.

Mindazoknak lakását el lehet rekiválni, akik másfél millió dinár vagyonnal, vagy 60.000 dinár éves jövedelemmel rendelkeznek és a királyság területén nincs házuk.

Ezeket is lehet házépítésre kötelezni.

1925 január elsejéig a bérlők megtartják bérleményüket az eddigi, illetve a felek által megállapított bér mellett. Ha a felek nem tudnak megállapodni, választott bíróság dönt. A választott bíróság döntése ellen a szociálpolitikai miniszter-

riumbhoz lehet fordulni jogorvoslatért.

Külön rendelet fogja megállapítani, hogy az albérlők által fizetett bérben a háztulajdonosok hogyan fognak részesedni.

A lakáshivatalok elrekiválhatják a megüresedő lakásokat és az új házak tulajdonosainak a régi házakban bérelt lakásait.

Lakásokat csak akkor lehet felmondani, ha a bérlő a bérleti szerződést megszegi, ha magaviselete türelhetlen, vagy ha két hónapon túl adós maradt a házbérről. Korlátozás nélkül felmondhat a háztulajdonos, ha a régi háza helyén új házat akar építeni. Felmondhat akkor is, ha bérelt helyiségben lakik és a saját házába akar beköltözni.

Az új házakra semmiféle korlátozás nem áll fenn.

A rendelet ellen vétőket 15.000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel lehet sújtani.

Megbékültek a muzulmánok.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 2.

A kormány és a muzulmán képviselő klub között, az ismeretes katonairat miatt fennálló vitás ügy a mai napon elintéződött. Vaszity hadügyminiszter a szkupstina ma délutáni ülésén választott a muzulmán-klubnak és kijelentette, hogy ennek az incidensnek egy sajhálaltos félreértés az alapja, amely a kölcsönös kimagyarázások után most már megszüntnek tekinthető. A két új muzulmán miniszter kinevezéséről szóló ukázt a király ma aláírja és így a miniszterek holnap már el is foglalhatják állásaikat.

Az olasz külügyminiszter Poincarénál.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, márc. 2.

Schanzer olasz külügyminiszter párisi tartózkodása alatt hosszasan tárgyalt Poincaréval. Minthogy Schanzer új hivatalát még nem foglalta el, politikai kérdésekben csak kevés nyilatkozatot tett. A genai konferenciát illetően kijelentette Poincarénak, hogy az elhalasztás esetén nem él ellenvetésével. A keleti kérdés szakértői konferenciáját azonban nem március nyolcadikára kéri megállapítani, mert akkor ül össze az olasz kamara és a miniszterek ott lesznek elfoglalva, hanem tizenegyedikére.

Pöstyén a bolsevisták gyülekező helye.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, márc. 2.

A „Reichspost” értesülése szerint Krassin és Radowski bolsevista vezeték rövid időn belül Pöstyénbe érkeznek, hogy ott gyógykezeltsék magukat. A prágai lapok kételkednek abban, hogy az utazás célja ez volna és megjósolják, hogy Pöstyén a bolsevisták gyülekezői helye lesz.

A skandináv államok szövetsége.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Stockholm, márc. 2.

A genai konferenciával kapcsolatban Svédországban azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a háború alatt semlegesen maradt államok külön szövetséget alakítsanak. Ennek megszervezésére Brantingot, a svéd konzervatív-párt vezetőjét tartják a legalkalmasabbnak. A skandináv államokon kívül Hollandia és Svájc is helyet foglalna a szövetségben.

A cseh földreform akadályai.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, márc. 3.

Azok a pénzintézetek, amelyek Csehországban eddig a földbirtokhivatal szolgálatát ellátták, vonakodnak ezt a munkát továbbra is teljesíteni. A pénzintézeteket erre az elhatározásra politikai okokon kívül az is indítja, hogy a földreform tárgyi szaktechnikai tekintetében felmerültek különféle kértelések.

Március hó 30-ig beváltják Bécsben az Osztrák-Magyar Bank jegyeit. Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank tovább folytatja likvidáló munkálatait. A saint germaini és versaillesi békeszerződés értelmében az utódállamoknak joguk van arra, hogy az állampolgáraik birtokában lévő osztrák-magyar bankjegyeket március 30-ig beváltásuk az Osztrák-Magyar Banknál. — Erre vonatkozóan jelentést kell tenniük a bank igazgatóságának. — Abban az esetben, ha a kitűzött időpontig a jelentés nem érkezik meg az igazgatósághoz, az utódállamok birtokában lévő osztrák-magyar bankjegyeket érvénytelennek tekintik.

HIREK

Szanatórium az állami tisztviselők részére. Beogradi tudósítónk jelenté: Az állami tisztviselők szövetsége kérte az adóügyi minisztert, hogy a plitvicei-tavak környékén lévő erdőségekből engedjen át egy megfelelő nagyságu területet az állami tisztviselők részére építendő szanatórium és szálloda céljaira.

Áthelyezés. A szociálpolitikai miniszter áthelyezte Kazimir Čsapiját, a velika kikindai munkásbiztosítópénztár igazgatóját a beeskerekbi biztosítópénztárhoz a távozó Pavlovity Pável igazgató helyébe.

Lemondott a városi főszámvevő. Vorgity Szlavko, Beeskerek város főszámvevője állásáról leköszönt. Vorgity nemrég került ide Beeskerekre. Ezelőtt Senta városnak volt a főszámvevője és most oda visszatért.

Az orosz segélyakció. Az orosz segélyakció végrehajtó bizottsága ma délután öt órakor az alispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a gyűjtés módjait beszélték meg. A nőegyletek kiküldöttjei bejelentették azon hölgyek névjegyzékét, akik részt vesznek a gyűjtésben. A névsor tudomásulvétele után a város területét úgy osztották be, hogy minden utcára egy gyűjtőív jusson. Együttal tudomásul vették, hogy a pincérbál rendezése a szombat esti mulatságának tiszta jövedelméből öt százalékot enged át az orosz segélyakció céljaira.

Kifosztottak egy fűszerüzlet-kirakat. Vakmerő rablást követtek el az elmúlt éjjel a beeskerekbi Mária Terézia-utcában. Éjjel egy és négy óra között ugyanis eddig ismeretlen tettesek kifosztották Schager Nándor fűszerkereskedő egyik kirakatát. A kirakat faburkolattal volt ellátva és azonfelül esténként még egy széles vaspánttal átkeresztették és lakattal erősen leláncolták. A betörő a lakatot ügyesen levette, a faburkolatot kinyitotta, majd az ablakot kitörve, magához vette az ott talált esemege-árukat az utolsó darabig. Elvitt nagymennyiségű cukorkát, csokoládét és fűszert. Mindenesetre gyakorlott ember követte el a tettet, mert oly ügyesen és zajtalanul működött, hogy a szomszéd szobában alvó Schagerék semmit sem hallottak. A kereskedő feljelentésére megindult a nyomozás.

Mátyás-nap Muzalyan. Február hó 23-án este váratlan és szép ovációban részesítették a község jegyzőjét, D. Bodó Mátyást, a jegyzői kar és községek érdekeinek régi harcosát névnapja alkalmából. A községi előjáróság és képviselőtestület fátylavilág mellett, zeneszóval vonult a jegyző lakása elé. Itt az egyházi dalárda szerb és magyar népdalokat adott elő. Obori Ignác kántor vezérlése mellett, utána Sóna Ignác plébános szép szavakban köszöntötte fel a jegyzőt. A szerb himnusz elénklése után a közönség emelkedett hangulatban osziott széjjel.

Pincérbál Beeskereken. A veliki beeskerekbi pincérek pótszegélyző egylete március hó 4-én, szombaton a Kaszinó összes termeiben jótékony-célú zártkörű táncestélyt rendez. Kezdeté este kilenc órakor. Jegyek és meghívók a főpincérekéknél kaphatók.

1/2
1/4
1/8

Jótekonycélú jelmezestély Novi Becsén. A novibecsei kath. és az Izr. Nőegylet közösen rendezett és f. hó 25-én megtartott jótekonycélú jelmezestélye, mint előrelátható volt, ugy erkölcsileg, mint anyagilag a legnagyobb sikerrel folyt le. A község egész intelligenciáját, valamint a szomszédos községekből, különösen Obecseről átrándult szépszámu fiatalságot alig tudta befogadni a hatalmas „Vojvodina” szálló nagyterme, melyet az agilis rendezőség ez alkalomra izlésesen feldiszipelt. Az estélyt 60 jelmezespár felvonulása vezette be, mely impozáns képében valósággal elragadta a nagyszámu közönség érdeklődését. A sok pompásabbnál pompásabb jelmez meglepte a jelenvölköket, kik cigányzene mellett táncra perdülve, mindvégig változatlan jókedvben hajnali 5 óráig maradtak együtt. Tánc közben a rendezőség különféle táncprodukcióval és kabarészemekkel mulattatta a közönséget, ami szintén emelte az est sikerét. A szépségverseny eredménye a következő volt: I. Kiszalicski Dora, II. Kavacsán Irma, III. Zvipp Tilly urleány. A rendezőség dicséretet érdemlő munkát végzett, melyből az oroszlanréz Richter Hugóné és Zvipp Rezsóné urasszonyokat illeti meg, kik fáradságtalanul, buzgón munkálkodtak az elért siker érdekében, melynek eredményeként szép összeg jutott mindkét egyletnek jótekonycélra.

Leszurta barátját mulatozás közben. A múlt év decemberében történt, hogy Hoffmann Lőrinc földműveslegény együtt mulatott a klekki vendéglőben barátjával Becker Mildóssal. Mulatozás közben a kissé berugott vendégek összezördültek. A különben is hírtelenkezű Hoffmann nem sokat tekerőriázott és leszurta társát. Becker véres testtel, haldokolva esett a koresma padozatára. Másnap a becskerekai kórházba szállították, ahol még aznap délután meghalt. A becskerekai törvényszék büntető tanácsa tegnap ítélkezett Hoffmann felett. Halált okozó súlyos testisértes büntetésben bűnösnek mondotta ki a bíróság és ezért egy évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Sztrájkolnak a moszkvai egyetemi tanárok. Moszkvából jelentik: Az egyetemi tanárok sztrájkba léptek, mire az egyetemi hallgatók tanárai iránti szolidaritásból csatlakoztak a sztrájkhoz.

Vagonlakók az SHS királyság területén. Beogradi hivatalos jelentés szerint a királyság területén 3700 vasutás lakik vagonokban. A közlekedésügyi miniszter reméli, hogy ezek a vagonok hamarosan felszabadulnak.

Tilos a luxuscikkek importja. A minisztertanács mai ülésén elhatározta, hogy a külföldi luxuscikkek behozatalát megtiltja. A rendelet ma már életbe is lépett.

Betörés Novi Becsén. F. hó 27-én, hétfőn este 9 órakor Szabó Lajos főtéri bazárüzletében a háztetőn keresztül betörők jártak, kik apróbb holmik elcipelése után udvariasan meglógtak. Ezen regényes eset feltűnést keltett a községben, hol a betörők után a csendőrség a nyomozást megindította.

Akló a drágaság letörésére.

Romániából importálnak élelmiszercikket. — Olcsó hus a tisztviselőknek és a munkásoknak.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 2.

A drágaság hova-tovább már elviselhetetlenné válik. Az árak nap nap után emelkednek, a piacon, az üzletben egyaránt, és bár ezzel szemben némelyik fogyasztónak nagyobbodik is a keresete, az sohasincs arányban azzal az összeggel, amibe ma a minimális igények mellett a megélhetés kerül. De mily kevesen vannak a kiválasztottak, akik a mai fogalmak szerint jó fizetést kapnak s mily óriási a számuk azoknak, akik még a tavalyi, sőt talán a tavalyelőtti éhbérekhez húzzák a fizetés gyanánt. Ezeknek helyzete — nem szólva a munkanélküliekről — napról-napra rosszabbodik s ha idejében sürgős segítség nem érkezik, teljesen lehetetlenné válik az egzisztenciájuk.

Ilyen körülmények között sohasem volt aktuálisabb a drágaság leküzdésének kérdése, mint manapság. Belátták ezt már a legfelsőbb vezetőhelyeken is, intézkedtek, rendeleteket adtak ki, kényszerrendszabályokkal kísérelték letörni a mindinkább fenyegetőbb magasba tornyosuló árakat, nem sok eredménnyel azonban, mert a drágaság nemhogy kisebbedett volna, ellenkezőleg megnagyobbodott. A maximálás teljes esődjé dialra juttatta a szabadkereskedelem elvét, mint a drágaság letörésének egyedüli ellenszerét.

Meghalt a fillér. Ausztriában már kiment régen a fillér a divatból. Az osztrák korona elértéktelenedésével megszűntek az emberek fillérben számolni és csendesen, észrevétel nélkül kivonult a papírtifillér, huszfilléres, ötvenfilléres a forgalomból. Amikor a villamosjegy ára hatvan korona és a legkisebb borraló tíz korona, valóban nem sok létjogosultsága van a fillérnek. Minthogy a fillérekkel való számolás sok nehézséget, fölösleges munkát is okozott, rendeletet bocsátottak ki, hogy a fillért hivatalosan is megszüntetik; illetőleg ötven filléren alul nulla koronára, ötven filléren felül egy koronára kerekítik. A fillér, Ausztriában, ezzel végleg befejezte földi pályafutását.

Munkanélküliek megszállottak egy szerkesztőséget. Kassáról jelentik az alábbi szokatlan históriát: A Kassai Ujság egyik minapi számában a gazdasági válsággal foglalkozva kétségbevonta az általános munkanélküliséget és kommunista dajkamesének mondotta a tömeges munkáselboacsátásokat. A munkanélküliek ezen módfelett felháborodtak és tegnap d. u. fél 5 órakor mintegy százötvenen a lap szerkesztősége elé vonultak. Ellepték az udvart, mindkét kapubejáratot, majd egy tíz tagu küldöttség kivált a tö-

Alexity Bogolyub polgármester most egy nagyszabású akcióra készül, szintén ebből az elvből kiindulva, mellyel a mai abszurd állapotokat kívánja megváltoztatni, illetve megváltozásukat elősegíteni. A polgármester ugyanis Romániából nagymennyiségű élelmiszert szállít Beeskerekre, a város szegénysorsu lakosságának, tisztviselőinek és munkásai részére. Az élelmiszereket a mai árákhoz viszonyítva lényegesen olcsóbban szerzi be és azt önköltségi áron adja át a gyengébb anyagi viszonyok között élő fogyasztóknak.

A „Torontál” munkatársa kérdést intézett Alexity Bogolyub polgármesterhez az élelmiszerszállításra vonatkozólag. A polgármester válaszában ezeket mondta:

— Az élelmiszerezhozatalra szóló engedélyt megkaptam. A határozat korlátlan mennyiségre és határozatlan időre szól. Tervem szerint tojást s egyéb élelmiszercikket, élő baromfit, legelsősorban pedig levágott állatokat hozatok. Hogy an yers hus a szállítás ideje alatt meg ne romoljon, hűtőkocsikat szerzek. Erre nézve már meg is tettem a szükséges lépéseket. Remélem, hogy rövidesen már olcsó élelmiszerekhez juttatom a szegényebb sorsu vevőközönséget.

Alexity polgármester akciója tényleg nagyszabásúnak ígérkezik és szép eredménnyel kecsegtet. Legfőbb ideje, hogy a drágaság leküzdésére irányuló akció első lépése megtörtént. Csak egy alapos lökés kell az árkolosszusoknak s ez alapjában megrendíti, összedönti a kapzsiságból és nyereszkesedési vágyból épített számtornyokat.

méből és megjelent a redakcióban, ahol követelték a helyreigazítást. Érthető riadalmat keltett ez a szokatlan felvonulás. A szerkesztőség azzal mentegetődzött, hogy a cikkben csak mások véleményét tolmácsolta és megígérte, hogy a munkanélküliség kérdésével komolyan fog foglalkoni. A munkásság erre rendben elvonult a szerkesztőségből.

Feltaláltak a vasbetonkoporsót. A szegedi építőiparosok anyag és rajzkiallítást rendeztek Szegeden, mely most nyílt meg. A kiallítás szenzációja egy vasbetonkoporsó volt. A merész ujtás olcsóbbá teszi az anyagot, másfelől pótolja a fát, csupán az a hátrány, hogy rendkívül súlyos. A vasbetonkoporsó színe olyan, mintha tölgyfa volna. Aki praktikusnak találja az ujtást, ezentul vasbetonban temetheti el magát.

UJ SZERENCSET ÉS ÉLETKEZVET nyer minden hölgy, ha külsejét szebbé alakítja és jobban tetszik embertársainak. Sok dicséretben részesülnek, mint a szépségápolás kedvelt szerzői: Feller „Elsa” lilimonteszappan „Elsa” arc- és bőrvédőkenőcs. „Elsa”-Tanochina hajnövesztő kenőcs. Szétküldi: FELLER V. JENŐ patikus, STUBICA DONJA, Central 202. sz. (Hrvatska)

A kiadóhivatal telefonja .. 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Ki fizeti a kéményseprési díjakat?

Viesszakövetelhető a kifizetett többlet.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 2.

Nemrégiben közöltük az ujonnan megállapított kéményseprési díjak táblázatát. Az új tarifa világosan kimondja, hogy a végzett munkáért mennyit követelhet a kéményseprőmester, illetve mennyit köteles fizetni a fél. A városi képviselőtestület által elfogadott rendeletben nem említettük meg azt, hogy kit terhelnek a seprési és égetési díjak.

Mivel több oldalról különféle panaszok érkeztek hozzánk ebben az ügyében, a kérdés tisztázása végett felkerestük Alexity Bogolyub polgármestert, aki a kéményseprési szabályrendeletnek erre vonatkozó pontjairól a következőket mondotta:

— A kéményseprési díjakat 1921 augusztus elsejére visszamenőleg állapította meg a közölt jegyzék szerint a városi képviselőtestület. Az új árak tehát augusztus hó elsejétől érvényesek. A seprést, égetést, egyszóval minden e szakmába vágó munka költségeit az a bérlő fizeti, akinek lakásából a kémény kivezet. Téves az a feltevés, hogy a háztulajdonosok tartoznak azt fedezni. A rendes díjak abban az esetben is megilletik a mestert, ha egyik-másik kémény, hágtálatlanul áll.

Megkérdeztük a polgármestert, hogy mi történik a már beszédelt, de jóval a tarifán túl megfizetett pénzekkel, illetve ártöbblettel.

— A magasabb díjak felvételére nem volt feljogosítva egy mester sem s így a most megállapított árjegyzék az irányadó. Eszerint mindenki visszakövetelheti azt az összeget, amivel többlet fizetett annak idején. Amennyiben valamelyik mester megtagadná az illetéktelenül beszédett összeg megtérítését, kereseti per indítható ellene a járásbírósnál.

A polgármester kijelentésével végre tisztázódott a kéményseprések körüli tájékozatlanság.

Csernoch János biboros hercegprimás nyilatkozik római utjáról és a pápaválasztásról.

XI. Pius pápa a magyarságról. Olaszország hangulata

A „Torontál” budapesti tudósítójától.

Budapest, márc. 2.

Csernoch János biboroshercegprimás a pápaválasztásról Budapestre érkezett. Ma reggel felkerestük az uri-utcai hercegprimási palotában, hogy római utjáról nyilatkozzék.

Ugy az előszobában, mint a titkári szobában élénk élet uralkodott. Kegyelmes urak, kegyelmes asszonyok és méltóságos urak, ott a sarokban egy vörös taláros főpap, mindenki beszélget leginkább a

1/2 sorsjegy ára oszt.-ként 48 B.
1/2 " " " " 24 "
1/4 " " " " 12 "
1/8 " " " " 6 "
Telefon 210.

Ne felejtse el,

hogy az áll. osztálysorsjáték III. húzása márc. 7. és 8-án lesz, miért is siessen régi sorsjegyét márc. 2-ig megújítani az IPAR ÉS KERESKEDELMI BANKNÁL VELIKI BEESKEREK, ALEXANDROVA (FŐ) U. Ugyanott új sorsjegyek is kaphatók. Vidékiek levelileg is rendelhetnek

1/2 sorsjegy ára oszt.-ként 48 B.
1/2 " " " " 24 "
1/4 " " " " 12 "
1/8 " " " " 6 "
Telefon 210.

napi politikáról. Egyszer csak fel-
tűnik az ajtóban egy kedves arcu
piros gombos pap, aki mikor meg-
lát, régi ismerősként üdvözl. Be-
vezet a titkári szobába. Leopold
Antal dr. pápai prelátus, a herceg-
primás irodaigazgatója, előzékeny
eiceronem. A bejelentés után azon-
nal tudomásomra adta, hogy emi-
nenciája fogad.

A nagy fogadótermen keresztül a
vörös terembe vezettek, ahol a ba-
rokkstíli hatalmas nagy íróasztal
mellett ült és dolgozott Magyaror-
szág ősz egyházfjedelme. Csernoch
János hercegprimás annyira el volt
merülve a munkában, hogy észre
sem vette, hogy beléptem hozzá,
csak amikor Leopold titkár jelen-
tette, tette le a pápaszemét... fel-
nézett és a még régebből ismert
kézszorítással üdvözölt.

Először ő kérdezett engem, az it-
teni politikai helyzet iránt érdeklő-
dött, majd római útjára tért át.

— Minden incidens nélkül érkez-
tem Mészényi titkárral Rómába és
ott a San Bazilo-otthonban szállot-
tunk meg. Megjelent Skioppa pá-
pai nunciusz, Nemes Kvirimáli kö-
vet, Somssich gróf vatikáni követ,
azután a budapestiek híres szónoka,
páter Butykai Antal is és a sokak
által ismert Szabó Sándor.

Az új pápa személyéről a követ-
kezőket mondotta:

Az új pápa személyisége kedves
modoru, végtelenül előzékeny. Nagy
általános műveltséggel bír, iro-
dalmi becsü munkákat írt. Sok
nyelvet beszél, köztük a németet a
legtisztábban és személyesen mon-
dotta nekem: „Mikor Milanóban
voltam, akkor a milanoi német pap-
nak neveztek, mert az ottani német
hívőket pásztoráltam.“ Azt is meg-
említette a pápa, hogy járt Buda-
pesten és a magyar főváros neki
nagyon megtetszett.

— Ez — folytatta beszélgetését a
hercegprimás — mindjárt a megvá-
lasztás után lefolyt első hódola-
tunk alkalmával történt, amikor
pedig elutazásom előtt, az elmúlt
hét pénteken magánkihallgatáson
jelentem meg nála, akkor a pápa
megismételte előttem, hogy milyen
érdeklődéssel viseltetik Magyaror-
szág iránt. Ez alkalommal átadott
nekem százezer olasz lírát, ami
mintegy három millió magyar ko-
ronának felel meg, azzal, hogy ezt
az összeget küldi Magyarország, de
különösen Budapest nyomorgó
gyermekéi számára.

— Még azt mondhatom az új pápa
személyiségéről — folytatta a her-
cegprimás — hogy meglehetősen fia-
talos fizikuma van. Bár a jövő hó-
napban tölti be 65-ik életévét, nem
látszik többnek 40 évesnél. Igen
erős hangja van, areszine kitűnő és
haja még most is meglepően dus,
fekete.

— A pápa politikáját illetően

csak azt emelem ki, hogy nagyon jó
hatást keltett mindenütt az új pá-
pának nyomban megválasztása
után a konklávében tett ama kije-
lentése, hogy a szokásos áldást a
külső leggiáról fogja urbi et cerbi
osztani.

— Végül még azt jegyzem meg —
fejezte be a beszélgetést a herceg-
primás, — hogy a pápaválasztás
aktusában az egész világ képviselői
résztvettek és bizton remélem, hogy
a velük való közvetlen érintkezésem
alkalmával sikerült sok előítéletet
eloszlatnom, amelyet Magyaror-
szággal szemben eddig tápláltak.

Miről irnak a lapok ?

A „Jugoszlóvenski Lloyd“ sajná-
lattal állapítja meg, hogy az ország
közvéleménye a mai felelősségteljes
időkben esekély fontosságú és loká-
lis jelentőségű kérdésekkel bibelő-
dik, holott egész erejével szabá-
lyoznia és irányítania kellene vi-
lághelyzetünket és gazdasági érde-
keinket. Nem esoda, hogy ily maga-
tartással pénzügyi és gazdasági ka-
tasztrófa előtt állunk. Rajtunk egy
nagyobb szabású külföldi hitel sokat
segítene. Gazdaságilag is be kel-
lene kapcsolódnunk a világgazda-
ságba, mint annakidején a világhá-
boruba, gazdasági érdekeinket
védeni, mint annakidején a kato-
nai érdekeinket védtük. Hiszen gaz-
dasági erőnkől függ a politikai,
kulturális és szociális fejlődésünk
is.

A „Rijecs“ szerint a horvát blokk
második „memoranduma“ az első-
vel szemben teljes kapitulálásnak
vehető. U. i. február hó 25-én a hor-
vát nemzet „törvényes képviselői“
megbízottakat választott a genuai
nemzetközi konferenciára és azt
Radity, Drinkovity és Kosatity le-
veleivel együtt Pasity Nikola mi-
niszterelnökhöz címezték. A politi-
kai fenhéjázás kapitulálása any-
nyiban, hogy nem idegen, hanem
belföldi fórumokhoz fordulnak,
ámbar a tartalma még mindig nem
felel meg az egységes nemzet esz-
méjének. Hogy lehet ott a horvát
nemzet külön képviselve? Ha ezt az
eszmét az egységes parlamentben
vetették volna fel, lehet más pár-
tokban is szövetségesekeket találtak
volna. De így a második memoran-
dum is már előre üres szalmacsép-
lés volt.

A „Jedinstvo“ a király merénylői
fölött kimondott ítéletben meg-
nyugszik ugyan, mert az az illeté-
kes bíróság legjobb lelkiismerete
és a törvény alapján így találta
igazságosnak, de politikai szem-
pontból a társadalom igényeit az
ártalmas és veszélyes elemek vissza-
szoritásában nem képes kielégíteni.
Támogatja a hatóságokat, de mint
nyilvános orgánom e körülményre
még idejekorán figyelmezteti a
nyilvánosságot.

Kereskedelmi hirdetési iroda Beograd,

Jug. Bogdanova ul 14. Telefon 21-11.

Elfogad mindennemű hirdetéseket: vétel, el-
adás, bitor, árlejtés, házassági ajánlat stb.,
azokat minden lapban, folyóiratban, naptárak-
ban, amelyek a királyság területén megjelen-
nek, épügy a külföldi lapokban is közzéteszi.
Elfogad hirdetéseket a Torontál részére is.

Mész- és tégláégető

Veliki Becksereken, a keskeny-
vágányu vasut és a Béga-folyó köz-
vetlen közelében, eladó, esetleg
bérbeadó.

Cím a „Torontál“ kiadóhivatalában.

ÉRTESÍTÉS!

Értesitem t. üzletfeleimet, hogy gyártmányaim
egyedüli elárúsításával egész Jugoszlávia
területére FEKETE GYULA subotical nagy-
kereskedőt bízta meg, kinek gyártmányaim-
ból nagy választéku raktárt elvámolva be-
helyeztem el, melyet eredeti gyári áron bocsájt
vívóim rendelkezésére. — Árjegyzéket bér-
mentve szállított. Tisztelettel

FILIP BUMILLER ostromgyógyáros,
PRAGA.

Főmolnár

állást keres azonnali
belépésre.

Cím a „Torontál“ kiadóhivatalában.

Jótállás a biztos ered- ményért

Törvényesen
védve.
Reitter Oszkár
vel becsereki ny. főkapitány
és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű
találmánya a

Patkánin

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely
kiirtásához. Minden dobozhoz hasz-
nálati utasítás van mellékelve. Ismer-
tető prospektust kérésre ingyen küld
a PATKÁNIN-gyár egyedüli elárúsítója
a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság
Veliki Becksereken. — Megrendelésnél
az összeg előzetes beküldését kérjük.

Néhány ügyes, tapasztalt

malomasztalost

keresünk. Cim a Torontál kiadóhivatalában.

JARDIN BAR

Orfeum-variété! A Szerb Korona-szálloda nagytermében.
Pazar látványosság! American bar italok! Szolid árak! Uri közönség
találkozóhelye! Világvárosi szolid családi műsor: március 1-től március 16-ig
Igazgató: Krampf Márton. Karmester: Neszmélyi Izsák.

Knezeva, szóló táncosnő. — Elly Gyl, táncosnő. — Mr. Else, francia énekesnő.
— Rocking Duo, legbájosabb táncpár. — 4 Faludy, akrobaták csodamutat-
ványakkal. — Ai-Ra, török akrobatamutató. — Marozova, nemzetközi
énekesnő. — Andrey, trapezműtató. — Monte Soritta, nemzetközi táncosnő.
— Aleksander Gömöri, táncoskomikus, a közönség kedvence, újból prolongálva.

Kezdeté este pont 9 órakor. — Előadás után tabarin- és parkettára a
közkezdvelt Rácz Péter zenekari kísérete mellett. — Helyárak: Páholyülés
8 dinár, zenekari ülés 3 dinár, parkettülés 5 dinár. — Pénztáryitás este
8 órakor. — Jegyek elővételben kaphatók a Szerb Korona-szálloda étter-
mében. — Egész éjjel hideg és meleg konyha. — Pontos és gyors kiszolgálás.

319 Szives pártfogást kér: JUNG PÁL ÉS TÁRSAI.

Egy 317

okleveles gyógyszerész

és egy gyógyszerészgyakornok
azonnal felvétetik

E. NIKOLIĆ gyógyszerteráiban
Veliki Becksereken.

Megérkeztek a berlini és bécsi férfi- és nőiszövetek.

selyem, vászon, grenadin, kreton, zefir,
paplan, futószőnyeg, függöny, haris-
nya és ingek nagy választékban

Bosković S. J.-nél Vel. Becksereken,
a „Gólyához“.

Eladó

7 hónapos nőtény

farkaskutya.

Megtekinthető Krunszka ul. 24.

Aki 161 mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja,
már most megrendelheti kisebb men-
nyiségben vagy vagontöltetben. Mész
direkt az égetőkemencéből érkezik.

STEIN IGNÁC Debeljača. Telefonsz 20.

SENTÁN és vidékén HIRDE-
TÉSEKET a „TORONTÁL“
részére felvesz

IFJ. DENES JÓZSEF, Senta.

ÉJJELI HÁZ

40 éve fennáll, házzal, berende-
zéssel örökön eladó. Jogot 30
éves nő kapja. Nyitva egész éjjel.
Ugyanott gazdasznya felvétetik.
Rosenfeld Eszter Sombor, Fecske-utca 11.